

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 326/2025-7

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a zo sudcov Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Elenou Lalíkovou, Podbrezovská 34, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 25K/33/2011 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ označený v záhlaví tohto uznesenia sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 18. februára 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v napadnutom konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje uloženie príkazu okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prieťahov a priznať mu finančné zadosťučinenie v sume 6 500 eur, ako aj náhradu trov konania.
2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že uznesením okresného súdu zo 6. októbra 2011 bol vyhlásený na majetok dlžníka – ELSO, spol. s r. o. (ďalej len „úpadca“), konkurz, ktorý nie je do dňa podania ústavnej sťažnosti ukončený.
3. Správca konkurznej podstaty sa žalobou z 2. februára 2012 podanou na okresnom súde domáhal proti sťažovateľovi a žalovanému 2 určenia neúčinnosti kúpnej zmluvy uzavretej 13. septembra 2010, ktorou došlo k prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam presne špecifikovaným v samotnej zmluve a patriacim do majetku úpadcu na sťažovateľa a žalovaného 2.

Žaloba bola rozsudkom okresného súdu sp. zn. 36Cbi/6/2012 zo 7. júna 2019 zamietnutá. Rozsudok súdu prvej inštancie bol potvrdený ako vecne správny rozsudkom Krajského súdu v Trnave sp. zn. 31CoKR/14/2019 z 26. mája 2020.

4. Správca konkurznej podstaty podal 1. februára 2012 do katastra nehnuteľností návrh na zápis obmedzujúcej poznámky na predmetné nehnuteľnosti v znení „*prebiehajúci konkurz č. k. 25K/33/2011 – zákaz nakladania s majetkom*“, ktorému bolo vyhovené až do skončenia konkurzného konania s odôvodnením, že predmetný majetok zabezpečí úpadcove záväzky v rámci konkurzu.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ namieta zápis obmedzujúcej poznámky s odôvodnením, že z predmetného majetku sa nesmú uspokojovať veritelia úpadcu, iba záložným právom zabezpečený záložný veriteľ – Úrad vládneho auditu.

6. Sťažovateľ atakuje špekulatívnosť postupu správcu konkurznej podstaty z dôvodu, že podľa § 80 ods. 1 *in fine* zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“) počas konania o určenie neúčinnosti právnych úkonov vylučovacia žaloba oprávnenej osoby nebola prípustná. Po ukončení konania vo veci určenia neúčinnosti právnych úkonov oprávnenej osobe už uplynula lehota na podanie vylučovacej žaloby, a preto sa z majetku sťažovateľa uspokojí nielen zabezpečený, ale aj všeobecný veriteľ.

7. Sťažovateľ tak nemôže disponovať svojím vlastníctvom už 13 rokov, a preto tieto nehnuteľnosti chátrajú a smerujú k absolútnemu zániku. Znemožnenie práva nakladať s vlastníctvom zároveň preukazuje splnenie všetkých podmienok podľa čl. 127 ústavy na zásah ústavného súdu.

8. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľ považuje za primerané absolútnej bezmocnosti, frustrácii a beznádeji pri znemožnení výkonu vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka existencie zbytočných prietahov v napadnutom konkurznom konaní zo strany sťažovateľa, ktorý nie je účastníkom napadnutého konania.

10. V nadväznosti na už uvádzané zistenie ústavný súd poukazuje na § 122 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), podľa ktorého ústavnú sťažnosť môže podať len osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené jej základné práva a slobody.

11. Vo vzťahu k aktívnej sťažnostnej legitimácii fyzickej osoby a právnickej osoby musia byť kumulatívne splnené dve podmienky preto, aby takáto osoba mohla svoje oprávnenie podať ústavnú sťažnosť preukázať. Prvou podmienkou je ukrátenie na subjektívnych verejných právach spojené

s vydaním napadnutého rozhodnutia alebo opatrenia či iným zásahom orgánu verejnej moci a druhou podmienkou je postavenie účastníka v konaní pred orgánom verejnej moci, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie alebo opatrenie orgánu verejnej moci alebo vykonaný iný zásah (MACEJKOVÁ, I. a kolektív. *Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár*. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2020, s. 893.).

12. Podmienka byť účastníkom konania v konaní pred orgánom verejnej moci síce explicitne nevyplýva z čl. 127 ústavy ani z § 122 zákona o ústavnom súde, možno ju však vyvodiť z definície sťažovateľa a judikatúry ústavného súdu. Vecná legitimácia na podanie ústavnej sťažnosti pre zásah do základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne čl. 6 ods. 1 dohovoru v časti namietaného zásahu do práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote) nesvedčí fyzickej osobe a právnickej osobe, ak neboli účastníkmi napadnutého konania (m. m. IV. ÚS 571/2024).

13. Fyzická osoba alebo právnická osoba môže teda uplatniť námietku porušenia svojich základných práv a slobôd, ak bola/mala byť účastníkom napadnutého konania (II. ÚS 191/04, III. ÚS 117/08), v opačnom prípade fyzická osoba alebo právnická osoba nie je oprávnenou osobou na podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu (II. ÚS 566/2022).

14. Účastníkmi konkurzného konania sú dlžník (úpadca), navrhovateľ a veritelia, ktorí spôsobom ustanoveným týmto zákonom prihlásili svoje pohľadávky. Účastníkmi konkurzného konania sú aj ďalšie osoby, o ktorých právach alebo povinnostiach sa má v konkurznom konaní konať; tieto osoby sú účastníkmi konkurzného konania pre tú časť konkurzného konania, v ktorej sa koná a rozhoduje o ich právach alebo povinnostiach. Účastníkom konkurzného konania je aj poverená osoba podľa osobitného predpisu, s ktorou účastník konkurzného konania uzavrel zmluvu o vymáhaní pohľadávky štátu (§ 24 ods. 1, 2 a 4 zákona o konkurze).

15. Sťažovateľ síce bol sporovou stranou v konaní vyvolanom konkurzným konaním (konanie vo veci určenia neúčinnosti právneho úkonu), no účastníkom napadnutého konkurzného konania nie je a nikdy ním ani nebol. Keďže sťažovateľ nie je účastníkom napadnutého konkurzného konania a ani netvrdí, že ním mal byť, ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde ako podanú neoprávnenou osobou.

16. Nad rámec už uvedeného ústavný súd konštatuje, že aj v prípade, ak by sťažovateľ spĺňal podmienky aktívnej legitimácie na podanie ústavnej sťažnosti, jeho argumentácii chýba ústavnoprávna relevancia. Ústavný súd už konštatoval (napr. I. ÚS 70/98, III. ÚS 199/02), že ústava nevyníma z povinnosti všeobecných súdov konať bez zbytočných prietáhov žiadne konanie, v ktorom sa poskytuje súdna ochrana právam fyzických osôb alebo právnických osôb, teda ani konkurzné konanie.

17. Miera a povaha zodpovednosti všeobecného (konkurzného) súdu za postup správcu konkurznej podstaty v konkurznom konaní, proti ktorému svoju argumentáciu sťažovateľ nasmeroval, je však daná rozsahom jeho oprávnení, ktoré mu zákon vo vzťahu k tomuto subjektu konkurzného konania priznáva. V súlade s ustálenou judikatúrou ústavného súdu možno hovoriť o prietáhoch v konkurznom konaní vtedy, ak súd vôbec nevyužije vo vzťahu k správcovi konkurznej podstaty tie prostriedky, ktorých účelom je zabezpečenie účinnej a rýchlej ochrany práv účastníkov konkurzného konania, prípadne ak k ich použitiu siahne až vtedy, keď je ich účinok na dosiahnutie tohto účelu minimalizovaný alebo vylúčený (m. m. I. ÚS 57/97, IV. ÚS 298/2023).

18. Sťažovateľ v tomto smere síce zdôrazňuje účelovosť postupu správcu konkurznej podstaty, no žiadnym spôsobom neodôvodňuje, akým spôsobom sa od zmieňovanej účelovosti konania správcu konkurznej podstaty odvíja zodpovednosť konkurzného súdu, proti ktorému ústavná sťažnosť výlučne smeruje. V tomto ponímaní miery a povahy zodpovednosti v konkrétnych okolnostiach veci okresného súdu chýba sťažovateľovej argumentácii ústavnoprávna relevancia odôvodňujúca prípadné porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov či práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote.

19. Pokiaľ sťažovateľ vôbec neuvádza postup či opatrenia, ktoré mal konkurzný súd v súvislosti s konaním správcu konkurznej podstaty prijať, prípadne ich prijal, potom chýba základný predpoklad na posúdenie, či prípadný postup alebo opatrenie konkurzného súdu alebo absencia postupu a opatrenia boli z pohľadu záruk obsiahnutých v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru zjavne neodôvodnené či arbitrárne (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 99/02). Bola by tu preto daná ďalšia vada podania, a to absencia ústavne relevantnej argumentácie.

20. Napokon ústavný súd zdôrazňuje v reakcii na konkrétne námietky sťažovateľa (body 5 a 6 tohto uznesenia) s ohľadom na zistenia ústavného súdu, že tieto sú v súčasnosti (aj) nedôvodné. Z vyžiadaného súdneho spisu ústavný súd totiž zistil, že na podnet správcu konkurznej podstaty boli predmetné nehnuteľnosti preradené zo súpisu oddelenej podstaty veriteľa Úradu vládneho auditu ako majetku úpadcu do súpisu oddelenej podstaty veriteľa Úradu vládneho auditu ako majetku tretích osôb zabezpečujúceho záväzky úpadcu, ako aj vykonaný výmaz spornej poznámky k predmetným nehnuteľnostiam (Obchodný vestník 57/2025 z 24. marca 2025).

21. Vzhľadom na už uvádzané skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

22. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, stratilo opodstatnenie rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa uvedených v ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. mája 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu